

Mootorsõidukijuhi järelkoolitus

- **Loomisaasta:** 2012, kohandatud 2020
- **Sihtgrupp:** täiskasvanuiga, varane täiskasvanuiga (19-25 a)
- **Elluviimise keskkond:** haridusasutus, veebikeskkond
- **Elluviijad:** Niguliste autokooli koolitaja (psühholoog-nõustaja)
- **Ennetustegevus sisaldab:** 24-tunnine õppeprogramm (sh loengud, grupitöö, iseseisev töö) ja õppematerjalid, õppekeskkond e-koolis, individuaalne ja grupipõhine tagasiside
- **Ennetustasand:** kolmandane ennetus
- **Märksõnad:** õigusrikkumiste ennetus, riskantse liikluskäitumise ennetus, riskikäitumise ennetus, vigastuste ja õnnetuste ennetus

- **Eesmärk:** toetada inimese teadlikkust, vastutustunnet ja käitumisvalikuid, et vähendada edasise riskikäitumise ja õigusnormide rikkumise tõenäosust
- **Läbis Ennetuse teadusnõukogu hindamise:** 2025

Ennetustegevuse veebileht:

[Niguliste Autokool](#)

- ● [Esmased tulemusnäitajad](#)
- ● [Teisesed tulemusnäitajad](#)
- ● [Info teistes andmebaasides](#)

Soovitud esmane mõju ja esmane tulemusnäitaja on **liikluses korduvrikkumiste vähenemine**. Esmase tulemusnäitaja* hindamisel toetutakse enesekohastele hinnangutele ja registriandmetele 5 aasta jooksul pärast tegevuse lõpetamist. Rahvusvaheline ja Eesti tõendusmaterjal tulemusnäitajate osas on kaudne ja ei võimalda otsest võrdlust Niguliste autokooli tegevusega.

- ● Kaks üksikuuringute tulemusi koondavat uuringut näitasid, et järelkoolituse läbimine **vähendab joobes juhtimise korduvust ja korduvrikkumisi**, tulemused püsivad ajas.
- ● Üks uuring näitas, et järelkoolituse läbimine vähendas **esmase juhiloa omanikelt korduvat juhtimisõiguse ära võtmist**.
- ● Uuritud on erisuguseid tehnikaid, nt kognitiiv-käitumusliku teraapia või *mindfulness*, sisaldavate koolituste mõju riskivale liikluskäitumisele. Uuringud näitasid, et **tegevuses osalenute seas vähenes kiiruse ületamine ja õnnetuste arv**, võrreldes mitteosalenutega. Uuringutes osalesid esmase juhiloa omanikud, kellelt polnud juhtimisõigust ära võetud.

*Esmane tulemusnäitaja on ennetustegevuse mõju või toime uuringu peamine tulemusnäitaja.

Soovitud teisene mõju on **liiklusohutuse, liiklusrikkumiste ohtlikkuse ja riskidega seotud teadmiste ja hoiakute muutumine**. Teiseste tulemusnäitajate* hindamisel toetutakse enesekohastele hinnangutele kuni 12 kuud pärast tegevuse lõpetamist. Rahvusvaheline ja Eesti tõendusmaterjal tulemusnäitajate osas on kaudne ja ei võimalda otsest võrdlust Niguliste autokooli tegevusega.

- ● 3 uuringut näitasid **liiklusrikkumistega seotud teadmiste**, nt teadlikkus liiklusõnnetuste

riskiteguritest ja liiklusrikkumistega seotud ohtudest, paranemist liiklusrikkumise korral rakendatavate programmide tulemusel. Kaks uuringut muutusi liiklusrikkumistega seotud teadmistes ei näinud.

- Neli uuringut näitasid **erisuguseid tulemusi sõiduki juhtimist puudutavate hoiakute**, nt turvalisuse ja liikluskäitumisega seotud hoiakud, muutmisel.

*Teisene tulemusnäitaja on muu tulemusnäitaja, mille vastu huvi tuntakse.

Info teistes andmebaasides puudub.

Ettepanekud uurimiseks:

- Uurida järelkoolitusel **osalejate käitumisega seotud hoiakuid ja uskumusi** enne ja pärast koolitust.
- Uurida tegevuse mõju, sh Niguliste autokooli järelkoolituse mõju võrdluses teiste Eestis elluviidavate järelkoolitustega. Eesmärk on mõista, **kas järelkoolitustel on soovitud mõju ja kuivõrd mõju sõltub koolitust elluviivast asutusest**. Eri asutustel on erisugused õppekavad ja õpetamisviisid, mis võib mõjutada ka tulemusi.

Ettepanekud kasutamiseks:

- [Ennetuse teadusnõukogu](#) soovitab tegevust kasutada, sest sarnaste kursuste positiivne mõju korduvrikkumiste vähenemisele on rahvusvaheliselt mõnevõrra tõendatud. Tegevuse kasutamisel tasub uurida põhjalikumalt tegevuse mõju Eestis.
- Koostada koolituse elluviimise kohta **juhendmaterjal**, et vajaduse korral oleks võimalik ka teisel koolitajal viia koolitust ellu sarnaselt.
- **Ühtlustada järelkoolituste süsteemi**, et tegevuse sisul oleksid ühesugused ja selged nõuded kogu Eestis.